

Penge og rimeligvis op imod $3\frac{3}{4}$ pCt., saaledes som Pengeforholdene nu ere. Det er i og for sig en Urimelighed, at Staten skal give Laan til en billigere Rente end den, som den selv svarer af sine Laan, og jeg vilde meget gerne se, at man her gik til at forhøje Renten af de 2 Millioner, som man vil lægge til ved det foreliggende Forslag, med $\frac{1}{2}$ pCt., saa den altsaa blev $3\frac{1}{2}$ pCt. Det maa jo dog bemærkes, at selv om de Foreninger, der nu have dannet sig for at opføre Arbejderboliger, og som skulle have Andel i de ny 2 Millioner Kr., skulle svare $3\frac{1}{2}$ pCt. af de Laan, de saaledes faa af Statskassen, faa de saa billige Penge, at de ikke kunne faa dem saa billigt noget andet Sted, og det vil derfor kunne svare Regning for dem at opføre Boliger med saadanne Laan fra Statskassen.

Fogtmann: Hovedbetingelsen for, at en Lov virkelig skal faa større praktisk Betydning ude i Befolkningen er, at den paa den ene Side rummer Løsningen af en Opgave, som i Virkeligheden er fuldt moden, saaledes at der inden for Befolkningen selv er en naturlig og voksende Trang til at faa løst Opgaven paa den Tid, da Loven træder i Virksomhed, og at den paa den anden Side tilbyder saadanne Betingelser for Sagens Løsning, at disse ogsaa praktisk lade sig realisere under de Forhold, som for Øjeblikket ligge for. Det er det, som har vist sig her, at med Hensyn til den ene Halvdel af denne Lov, nemlig § 2 i Lov 26de Februar 1898 har der virkelig været en naturlig Udvikling til Stede, som skabte Trang til at løse den Opgave, som her omhandles, nemlig at skaffe gode og sunde Arbejderboliger paa rimelige Betingelser baade i Kjøbenhavn og Provindsbyerne. Med Hensyn til den anden Halvdel, som indeholdes i § 1, har det derimod til Dato i alt Fald vist sig, at den ikke falder ind under den Ramme, jeg har angivet, der har været noget i Vejen; enten har Tiden ikke været fuldt moden til at løse en saadan Opgave eller ogsaa have Betingelserne, under hvilke Loven har skullet virke, ikke vist sig praktisk realisable. Som Følge deraf har denne Del af Loven ikke faaet praktisk Betydning for Befolkningen. Den staar som et dødt Bogstav, men ganske vist er det ikke udelukket, at der kunde komme en Tid, hvor ogsaa den kunde faa praktisk Betydning. Det er sikkert nok, at vi kunne tit ved Lovgivningen løse et Spørgsmaal paa en som vi synes teoretisk smuk og hensigt-

mæssig Maade, men dog varer det en Tid, inden Betingelserne ere fuldt modne, til at Tingene kan føres praktisk igennem. Naar vi nu imidlertid se paa § 2 i denne Lov, den Paragraf, som er foreslaaet ændret ved Forslag under Nr. 2 paa Dagsordenen, har det vist sig, at den netop straks har slaet an, slaet fuldt ud an, saa at Trangen har vist sig i meget større Grad, end man har forudsat, og at den ogsaa har vist sig at være given paa saadanne Betingelser, at den let, hurtig og sikkert lader sig realisere i de Forhold, den omhandler. Det har jo nemlig vist sig, at naar man gik ud fra, at denne Opgave kunde løses i en Række af 9 Aar, idet man har givet en Frist for Andragenders Indgivelse til Udgangen af Aaret 1907, saa har det i Virkeligheden vist sig, særlig efter Finansministerens ny Oplysninger, at i mindre end 2 Aar, godt $1\frac{1}{2}$ Aar, har denne Opgaves Løsning vundet en saadan Tilslutning, at hele Kapitalen er baandlagt i Løbet af den nævnte Tid, medens man havde forudsat en Virkeperiode af saadan noget som 9 Aar. Naar dette er Tilfældet, er det kun en Tilfredsstillelse for Lovgivningsmagten, at den her i det hele taget har lagt en Ting til Rette, saadan at man straks resolut har ønsket at bruge den og ogsaa har kunnet bruge den i saa stor Udstrækning, som jeg her har nævnt, idet man i $1\frac{1}{2}$ Aar har løst den Opgave, som man havde givet det almindelige Samfund 9 Aar til at løse.

Naar det er Tilfældet, saa forekommer det mig at være i højeste Grad begrundet, at de ærede Forslagsstillere komme med deres Forslag om en Forhøjelse af Summen, og det vilde, synes mig, være meget uheldigt, om Rigsdagen skulde trække sig tilbage fra at følge Forslagsstillerne i at foretage denne Udvidelse. Sagen er jo nemlig den, at det er ret naturligt, at denne Opgaves Løsning først og fremmest finder Sted i Kjøbenhavn og dens allernærmeste Omegn. Det er jo naturligt, at man her er nærmest ved alle begyndende Bevægelser; det gaar jo i alle Forhold saaledes, at de gerne have deres Centrum, deres Udgangspunkt i Kjøbenhavn. Ja, det ærede Medlem for Faaborg (Kr. Jensen) ryster paa Hovedet, han holder ikke af at høre det, men det kan ikke nytte noget, det er nu alligevel sandt, at de store Kulturbevægelser foregaa paa denne Maade. (Kr. Jensen: De daarlige). Ja, det er der jo forskellige Meninger om; jeg ved jo nok, hvad det ærede Medlem forstaar ved daarlige Bevægelser, men det kommer jo